

INLEIDING BFNA

REGELING VIERJARIGE SUBSIDIES

Inleiding BFNA

Aanvragen en toekenningen in het kort

De commissie BFNA kreeg 37 aanvragen ter beoordeling voorgelegd. Drie van deze aanvragen zijn ook aan een andere commissie voorgelegd voor co-advies.

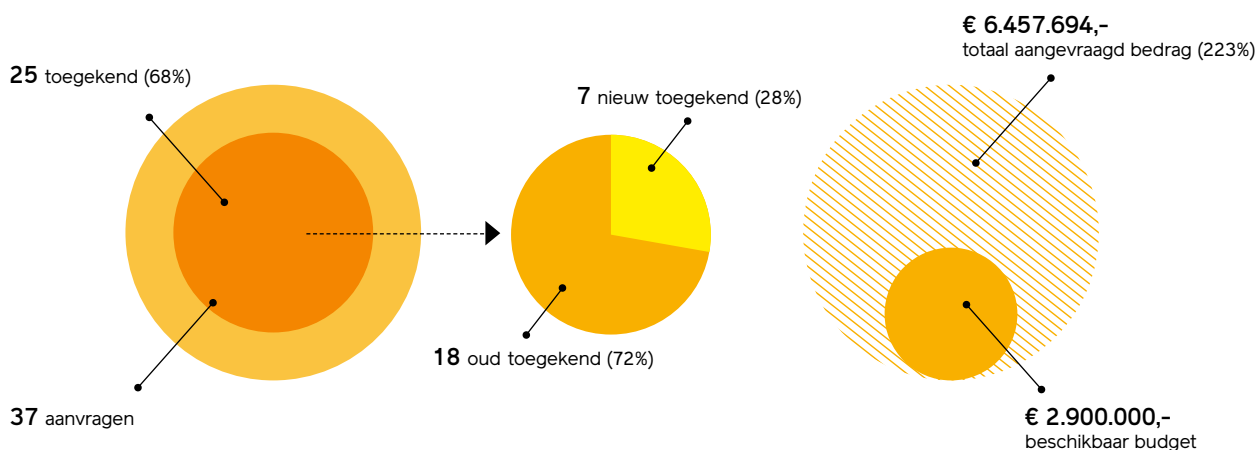
- In totaal vroegen de 37 aanvragers € 6.457.694 aan, gemiddeld € 174.500 per jaar per aanvrager. Het in de komende periode voor BFNA beschikbare budget bedraagt € 2.900.000.
- Bijna de helft van de aanvragers (17) ontvangt op dit moment geen vierjarige subsidie van de gemeente Amsterdam. Eén van deze aanvragers heeft voor de periode 2013-2016 wel een aanvraag voor vierjarige subsidie ingediend, maar zag deze niet gehonoreerd. Zestien organisaties vragen voor het eerst vierjarige subsidie aan in het kader van het Kunstenplan.
- De twintig aanvragers die in de periode 2013-2016 al vierjarige subsidie vanuit het gemeentelijke Kunstenplan ontvangen, vroegen samen € 4.264.752 per jaar aan voor de periode 2017-2020. Dat is 82% meer dan zij in de lopende subsidieperiode krijgen. Die stijging wordt voornamelijk veroorzaakt doordat tien aanvragers ver boven hun huidige subsidieniveau aanvragen.

De commissie is van oordeel dat 27 aanvragen voor subsidie in aanmerking komen. Drie van deze aanvragen kunnen alleen worden gehonoreerd voor zover het budget dit toelaat. Dit betekent in de praktijk dat binnen het beschikbare budget 25 organisaties daadwerkelijk geheel of gedeeltelijk gehonoreerd worden. Hieronder zijn zeven organisaties die op dit moment niet zijn opgenomen in het Kunstenplan. Negen organisaties werden op grond van de kwaliteit van hun aanvraag niet subsidiabel geacht. Voor één andere aanvraag geldt dat de commissie daar weliswaar zeer positief over oordeelt, maar dat zij tegelijkertijd van mening is dat de aanvrager de aangevraagde subsidie gezien zijn financiële situatie niet nodig heeft.

Overzicht aanvragen BFNA

Toekenningen Totaal aantal toekenningen tegenover totaal aantal aanvragen

Bedragen Totaal aangevraagd bedrag tegenover totaal beschikbaar bedrag

BFNA				
Naam	Aangevraagd (in euro's, per jaar)	Toegekend (in euro's, per jaar)	Overgehevelde stadsdeelgelden (in euro's, per jaar)	Totaal toegekend (in euro's, per jaar)
AGA LAB	90.400	70.000	0	70.000
Amsterdam Art	150.000	100.000	0	100.000
ARCAM Architectuurcentrum Amsterdam	239.000	204.790	0	204.790
Centrum Beeldende Kunst Zuidoost	90.000	90.000	0	90.000
De Appel arts centre	491.529	416.550	0	416.550
Eddie the Eagle Museum	162.500	0	0	0
ELIA-European League of Institutes of the Arts	58.625	0	0	0
FIBER	192.500	45.000	0	45.000
Framer Framed	150.000	40.000	0	40.000
het instituut*	80.000	0	0	0
Huize Frankendael	85.000	0	0	0
If I Can't Dance	140.000	87.500	0	87.500
Kunstverein	115.000	39.500	47.435	86.935
Kunstvlaai	50.000	0	0	0
LIMA	75.000	0	0	0
M4gastatelier*	32.500	0	0	0
Mediamatic	250.000	174.810	0	174.810
NDSM-werf	300.000	300.000	0	300.000
Nieuw Dakota	61.817	61.817	0	61.817
Oude Kerk	200.000	175.000	0	175.000
P/////AKT	75.000	75.000	0	75.000
Pakhuis de Zwijger	600.000	0	0	0
Rijksakademie van beeldende kunsten	200.000	99.890	0	99.890
Sonic Acts	99.873	99.873	0	99.873
Soundtrackcity	140.000	0	0	0
STEIM	85.000	63.930	0	63.930
Stichting Amsterdam Light Festival	400.000	0	0	0
Stichting Art Zuid	385.500	110.000	62.827	172.827
Submarine Channel	85.000	85.000	0	85.000
Thami Mnyle Stichting	17.250	17.250	0	17.250
The Beach	120.700	59.940	0	59.940
The One Minutes Foundation	70.500	42.940	0	42.940
W139	475.000	290.000	0	290.000
Waag Society	400.000	125.000	0	125.000
WG Kunst	50.000	0	0	0
What Design Can Do**	90.000	26.210	0	26.210
Zone2Source	150.000	0	0	0
Totalen	6.457.694	2.900.000	110.262	3.010.262

* positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om aanvraag toe te kennen

** positief advies, beschikbaar budget niet toereikend om volledig bedrag toe te kennen

BFNA (B-CATEGORIE)

Overzicht honoreren voor zover het budget het toelaat, op volgorde van waardering

Totaal budget BFNA (in euro's, per jaar)	2.900.000
Totaal gehonoreerde aanvragen (in euro's, per jaar)	2.873.790
Resterend budget (in euro's)	26.210

Naam	Geadviseerd (in euro's, per jaar)	Toegekend (in euro's, per jaar)
What Design Can Do	35.000	26.210
het instituut	40.000	0
M4gastatelier	15.000	0
Totalen	90.000	26.210

Algemeen beeld

De aanvragen in de disciplines beeldende kunst, fotografie, nieuwe media en architectuur laten de enorme culturele rijkdom van de stad Amsterdam zien. De commissie BFNA beoordeelde een zeer grote variëteit aan aanvragen: van kleine initiatieven zonder vaste locatie die vooral op basis van wisselende evenementen werken, tot gevestigde presentatie-instellingen met een lange traditie. Ook is er sprake van een grote inhoudelijke bandbreedte aan activiteiten in het spectrum tussen autonome beeldende kunst en creatieve industrie.

In de plannen die aan de commissie BFNA zijn voorgelegd gaan veel organisaties uitgebreid in op de afgelopen cultuurnotaperiode, die zij karakteriseren als 'zware jaren'. Daarbij overheerst in de beschrijving de teneur dat de kunstwereld sinds 2013 in afgeslankte vorm is verder gegaan en niet veel vlees meer op de botten heeft. Het overgrote deel van de organisaties verzocht het AFK daarom voor de komende periode om een hogere bijdrage om deze zware jaren te boven te komen en te kunnen investeren in een steviger organisatie, zowel in personele zin als wat betreft financiële middelen voor de programmering.

De commissie heeft ernaar gestreefd de subsidiabele organisaties binnen het beschikbare budget zo goed mogelijk toe te rusten, voor zover de behoefte aan (meer) financiering overtuigend was onderbouwd en de aanvraag aan de in de subsidieregeling opgenomen criteria voldeed. Of er nu sprake was van wensen voor een toename van activiteiten, een betere betaling van personeel of andere investeringen die een aanvrager voorziet, de commissie keek eerst en vooral naar de realiteitszin van de plannen, mede in het licht van de aanvraag als geheel, de prestaties van de aanvrager in het verleden en de ontwikkelingen in de sector. In sommige gevallen kwam de commissie op grond van haar beoordeling tot het pijnlijke advies om aanvragen, ook van enkele organisaties die tot dusver wel subsidie krijgen, op basis van de gehanteerde criteria niet te honoreren. In enkele gevallen adviseerde de commissie de subsidie van organisaties die al eerder vierjarig ondersteund werden te handhaven op het historische niveau.

Veel organisaties zijn voornemens een vergelijkbare inhoudelijke koers aan te houden als in de voorgaande periode. Dit geldt met name voor organisaties die in de periode 2013-2016 deel uitmaken van het Amsterdamse Kunstenplan; zij willen in 2017-2020 vooral hun huidige activiteiten continueren. Waar wel sprake is van ingrijpende wijzigingen, beogen veel aanvragers eerder een uitbreiding van hun activiteiten dan een verdieping van hun programmering. In de optiek van de commissie spreekt uit sommige plannen minder ambitie om te innoveren dan op grond van de aard van de organisatie en/of de ontwikkelingen in de sector of de samenleving verwacht mag worden. De commissie vindt het mede daarom wenselijk om ruimte te maken voor een aantal nieuwe aanvragers, waarvan er zeven (28%) hun plannen gehonoreerd zien.

Op het gebied van artistieke ambitie, schaal en budget gaapt er een kloof tussen de organisaties in de A-BIS, waaronder het Stedelijk Museum, en de rest van het veld. Het ontbreekt aan echte middenspelers die een expliciete schakel kunnen vormen in de keten van de kleine ontwikkelorganisaties naar de grote spelers in de A-BIS. De commissie BFNA constateert dan ook dat het noodzakelijk is dat organisaties in het middenveld kunnen groeien en zich kunnen ontwikkelen om deze lacune te vullen.¹

Opvallend is dat de organisaties die e-cultuur als uitgangspunt van hun programmering nemen, zich vaak meer als onderzoeksinstelling profileren dan als presentatie-instituut. Hoewel de commissie het belang van onderzoek en ontwikkeling op dit gebied groot vindt, acht zij het ook van belang dat kunstenaars en ontwerpers op het gebied van digitale kunst en ontwerp voldoende kansen krijgen een publiek te vinden, zodat de doorstroom binnen de keten niet in het geding komt. De leemte die in de e-cultuursector is ontstaan na het wegvallen van het Nederlands Instituut voor Mediakunst (NIMk, later NASA) als presentatie-instelling is voornamelijk niet opgevuld.² De kracht van LIMA, die de voormalige collectie van het NIMk beheert, ligt in de ogen van de commissie vooral op het vlak van erfgoed en behoud. Wellicht dat een verregaande samenwerking tussen Amsterdamse e-cultuurorganisaties in deze lacune kan voorzien.

De commissie signaleert dat de aanvragers in toenemende mate investeren in samenwerking, met name op het vlak van een artistiek-inhoudelijke koppeling van activiteiten. Samenwerkingen die in de afgelopen jaren zijn ingezet beginnen hun vruchten af te werpen. De commissie juicht deze ontwikkeling toe. Zij signaleert tegelijkertijd dat er ook nog veel mogelijkheden voor samenwerkingen open liggen en dat organisaties baat kunnen hebben bij meer structurele samenwerkingsverbanden. Ook om de afstand tussen de grote en kleine organisaties te verkleinen is samenwerking van groot belang. De commissie acht daarnaast een sterke middenspeler onmisbaar. Het subsidiebedrag voor een aantal reeds gesubsidieerde organisaties adviseert de commissie mede om deze reden te verhogen, om daarmee een bijdrage te leveren aan een gezond artistiek ecosysteem.

De commissie oordeelt dat 27 aanvragen voor subsidie in aanmerking komen, waarvan er drie alleen kunnen worden gehonoreerd voor zover het budget dit toelaat. Dit betekent in de praktijk dat 25 organisaties geheel of gedeeltelijk gehonoreerd worden. De commissie stelt hiermee een evenwichtige mix voor van artistieke genres, van typen en omvang van organisaties, met activiteiten in alle stadsdelen. Ze adviseert deze voldoende toe te rusten en maakt tegelijkertijd ruimte voor nieuwkomers. De commissie adviseert alleen de meest positief beoordeelde instellingen te honoreren, waar de artistiek-inhoudelijke kwaliteit, zakelijke kwaliteit, publieksbereik en belang voor de stad in onderlinge samenhang bijdragen aan de gewenste ontwikkelingen in het veld van de beeldende kunst, fotografie, nieuwe media en architectuur. Hierbij houdt de commissie rekening met het huidige kwaliteitsniveau van de sector en de specifieke uitdagingen waarvoor deze zich ziet gesteld.

Drie aanvragen hebben op grond van de beoordeling op de criteria een lagere prioriteit; de commissie adviseert deze te honoreren voor zover het budget dit toelaat. Eén van deze aanvragen kan binnen het budget gedeeltelijk worden gehonoreerd. Negen van de 37 aanvragen adviseerde de commissie niet te honoreren, omdat de totale waardering zo laag ligt dat deze aanvragen naar het oordeel van de commissie ook bij voldoende budget zouden moeten worden afgewezen. Getoetst aan de verschillende criteria bevatten deze aanvragen voor de commissie te veel zwakke aspecten en substantiële punten van kritiek om vertrouwen te kunnen hebben in de kwaliteit en haalbaarheid van de voorgenomen activiteiten.

Artistiek-inhoudelijke kwaliteit

In Amsterdam wordt op hoog niveau kunst geproduceerd en vertoond met zowel een lokaal als een nationaal en internationaal karakter. De doelstellingen van de aanvragers op het gebied van beeldende kunst, fotografie, nieuwe media en architectuur zijn divers, van productie en

talentontwikkeling tot het op vernieuwende wijze presenteren van bestaand werk. Zij geven hier bovendien op uiteenlopende wijze invulling aan: op vaste en wisselende locaties, door middel van langlopende thematische programma's en tijdelijke interventies, binnen de muren van organisaties en daarbuiten, bijvoorbeeld in de vorm van festivals.

Al lijkt de vaak aangehaalde 'festivalisering'³ in de beeldende kunst en aanverwante disciplines iets minder overheersend dan bij disciplines als theater en muziek, de uitlopers van die trend zijn ook hier voelbaar. Voorbeelden zijn festivals als Sonic Acts en FIBER, maar ook het Amsterdam Art Weekend, dat als koepelorganisatie verschillende activiteiten van Amsterdamse organisaties onderbrengt in één evenement dat veel bezoekers trekt uit binnen- en buitenland. Het laatste laat ook goed zien dat bundeling en samenwerking de kracht van de sector kunnen doen toenemen en de zichtbaarheid op lokaal, nationaal en internationaal niveau aanzienlijk kan versterken.

De commissie constateert dat organisaties en hun programmering elkaar doorgaans goed aanvullen en grotendeels complementair zijn. Slechts incidenteel is er sprake van overlappend aanbod, en dan vooral in de randprogrammering. Voor enkele organisaties valt te overwegen om af te zien van bepaalde randprogramma's, omdat elders in de keten soortgelijke activiteiten aangeboden worden, soms ook van betere kwaliteit. Ook komt de voorgenomen randprogrammering in enkele gevallen enigszins geforceerd over en is de toegevoegde waarde ten opzichte van het eigenlijke programma niet duidelijk. In dergelijke gevallen zou beter kunnen worden gekeken naar de sterke kanten van de organisatie en de daadwerkelijke behoeften binnen de stad, zowel binnen het kunstenveld als in relatie tot het publiek.

Het aantal aanvragen met echt uitdagende, grensverleggende programmering was ook onder nieuwkomers enigszins beperkt. Bij enkele organisaties, ook uit de meer gevestigde orde, die de grenzen van het veld wel degelijk opzoeken, stelt de commissie de vraag in hoeverre er nog sprake is van een artistiek programma, aangezien de desbetreffende organisaties zich in toenemende mate richten op niet primair kunst-gerelateerde onderwerpen en onderzoeken, bijvoorbeeld in relatie tot technologie en wetenschap. In de meeste van deze gevallen is niettemin duidelijk sprake van een positieve impuls voor de Amsterdamse kunst en cultuur.

Zakelijke kwaliteit

De bedrijfsvoering is nadrukkelijk meegewogen in het beoordelingsproces. De meeste aanvragers hebben in de afgelopen jaren bewezen dat zij met de schaarse middelen die zij tot hun beschikking hadden hun programmering rond kunnen krijgen. Het valt op dat organisaties met weinig mankracht veel presteren. Dat heeft wel tot gevolg dat zij soms weinig tijd en capaciteit hebben voor grondige evaluaties en diepgaande reflectie over de ingeslagen koers. Slechts enkele organisaties hebben voldoende weerstandsvermogen om bij serieuze calamiteiten in dezelfde vorm en structuur overeind te blijven. Hun belangrijkste strategieën om klappen op te vangen zijn het terugbrengen van het aantal activiteiten, het temporiseren van de uitvoer van projecten en het beperken van het aantal verplichtingen in relatie tot het beschikbare budget. Bovendien hebben veel van de organisaties slechts weinig medewerkers in dienst. Het overgrote gedeelte van het personeel werkt op freelance-basis en een klein gedeelte op basis van jaarcontracten. Vaste contracten zijn eerder uitzondering dan regel. Dat maakt organisaties wendbaar, maar ook kwetsbaar.

Veel aanvragers getroosten zich grote inspanningen om hun verdienvermogen te vergroten. Dit versterkt zonder meer hun slagkracht en autonomie. De commissie is zich ervan bewust dat er op dit punt wel grenzen aan de groei zijn. Met name de kleinere, experimentele organisaties hebben beperkte kansen om inkomsten te genereren van publiek of private partijen. Enkele grotere organisaties hebben de afgelopen jaren forse stappen gezet in het ontwikkelen van hun eigen verdienvermogen en verdienmodellen. ARCAM, Oude Kerk, NDSM-Werf en Waag Society zijn in staat een groot deel van hun exploitatie te financieren uit een mix aan publieksinkomsten, externe opdrachten, verhuur en advisering. Een aantal organisaties, waaronder Kunstverein, P/////AKT, If I Can't Dance, de One Minutes Foundation en de Rijksakademie, slaat de komende periode bovendien de handen ineen om een gezamenlijk loyaliteitsprogramma op te zetten. De Appel heeft het plan gevat om te experimenteren met particuliere en commerciële coproductanten, waarbij galeries en vergelijkbare niet-overheidspartijen mee-investeren in de ontwikkeling van werk voor tentoonstellingen.

Desondanks is het opvallend dat het merendeel van de organisaties blijvend afhankelijk is van overheidssubsidie, wat problematisch kan zijn als deze gedeeltelijk of geheel wegvalt. Aan de andere kant van het spectrum zijn er organisaties die weliswaar een artistieke insteek hebben maar die in relatie tot hun kernactiviteiten bijna als commerciële partij kunnen worden beschouwd en die volgens de commissie een minimale subsidiebehoefte hebben. Dit is vaak het geval bij beurzen, festivals en organisaties die diensten aanbieden waar een gerichte (markt)vraag naar is. In één geval heeft dit geleid tot een situatie waarin de aanvraag op grond van een aanwijsbaar gebrek aan subsidiebehoefte niet is gehonoreerd. Deze aanvraag wordt afgewezen op grond van artikel 1.6, lid 2 onder c van de subsidieregeling. Daarin is aangegeven dat het bestuur van het AFK de subsidie kan weigeren als de aanvrager ook zonder subsidie over voldoende gelden beschikt om de activiteiten te realiseren, hetzij uit eigen middelen, hetzij uit middelen van derden. Het AFK vindt het in het licht van de schaarste van middelen wezenlijk om de vierjarige subsidie daar in te zetten waar voor de realisatie van aanbod de grootste noodzaak bestaat voor ondersteuning.

Het thema 'kunstenaarshonoraria' werd in de periode voorafgaand aan de beoordeling van de subsidieaanvragen door verschillende partijen – de kunstwereld, de vakpers – aangemerkt als 'hot topic'. Zij baseerden zich daarbij op het onderzoek dat Beeldende Kunst Nederland (BKNL) en het Mondriaan Fonds op dit terrein hebben laten uitvoeren.⁴ Niet alle aanvragers besteden hier expliciet aandacht aan. Wel zijn er enkele ontwikkelinstellingen die dit thema nadrukkelijk agenderen. De commissie vindt dit een positief gegeven aangezien er een groeiende noodzaak is voor een passende vergoeding voor de kunstenaars en cultureel producenten, die immers de voorwaarde vormen voor het bestaan van veel van de organisaties. Zij verdienen een beloning die niet alleen recht doet aan hun inzet, maar die tegelijkertijd ook excellentie en professionaliteit stimuleert. Ook voor de binding van (internationale) kunstenaars aan Amsterdam is een passende beloning essentieel.

Aandacht voor de culturele diversiteit van personeel en bestuur is maar bij een handvol organisaties duidelijk terug te zien in de organisatie en het ondernemingsplan. Veel organisaties geven wel aan te streven naar vergroting van de culturele diversiteit in personeel en bestuur, maar beschrijven daarvoor geen concrete strategie. Zodoende kreeg de commissie weinig inzicht in de ernst en realiteitszin van de voornemens. De commissie constateert

⁴ Zie <https://www.mondriaanfonds.nl/2015/06/17/vervolgonderzoek-naar-praktijk-kunstenaarshonorarium/> en <https://www.mondriaanfonds.nl/2014/11/27/inventarisatie-praktijk-kunstenaarshonorarium/>

met tevredenheid dat vrijwel alle organisaties de Governance Code Cultuur geïmplementeerd hebben. Slechts in een enkel geval zijn bestuur en toezicht een aandachtspunt.

Publiek

De aanvragers op het gebied van beeldende kunst, fotografie, nieuwe media en architectuur zijn wat betreft hun toekomstige publieksbereik vrij ambitieus en optimistisch; de meerderheid verwacht een substantiële groei in publiekscijfers. Een voorzichtiger raming is alleen te zien bij een aantal kleinere, experimentele aanvragers en bij organisaties waar de nadruk meer op onderzoek en ontwikkeling ligt. De organisaties, met name de grotere en meer draagkrachtige, voeren steeds vaker publieksonderzoek uit. Ook geldt voor de meeste organisaties dat zij hun eigen publieksgroepen goed kennen en deze uitstekend weten te benoemen en te bereiken. Met name de kleinere organisaties kunnen in de optiek van de commissie nog winst boeken bij het ontwikkelen van een marketingaanpak die specifiek gericht is op bepaalde doelgroepen. De commissie vindt het positief dat ook op dit gebied intenties worden geuit voor het bundelen van krachten met andere kleine en middelgrote organisaties. De alliantie tussen Sonic Acts en het Stedelijk Museum is een voorbeeld van een vruchtbare samenwerking op het gebied van publiek en marketing.

Samenwerking kan weliswaar besparingen en efficiencywinst opleveren, maar komt in de praktijk niet altijd gemakkelijk van de grond als er een tekort is aan capabele mensen. In de afgelopen 'magere jaren' was een acuut gebrek aan (betaalde) mankracht een probleem. Organisaties trokken zich daardoor soms meer op zichzelf terug, terwijl in samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld marketing en communicatie juist ook oplossingen gevonden kunnen worden voor moeilijke omstandigheden. De commissie dringt er daarom op aan dat grotere spelers en kleinere organisaties elkaar meer opzoeken, en daarbij verder kijken dan het risico dat zij elkaar beconcurreren. Ze is ervan overtuigd dat er voor beide kanten winst te behalen valt in het ontdekken van elkaars publieksgroepen en juist partnerschappen binnen de sector en daarbuiten toe.

Een gedeelte van de aanvragers presenteert zich expliciet met landelijke of zelfs internationale ambities. Een flink aantal hoofdstedelijke culturele organisaties heeft immers een belangrijke landelijke functie. Dat is in zoverre positief dat het publieksbereik de lokale, Amsterdamse context overstijgt, waardoor er sprake is van een breder draagvlak en een grotere artistieke en sociaal-maatschappelijke impact. Een risico hierbij is echter dat de band met de directe stedelijke omgeving waarin deze organisaties hun activiteiten ontplooiën minder nauw is dan in sommige gevallen wenselijk is. Het thema 'culturele diversiteit' blijft in de programmering verder enigszins onderbelicht. Zowel niet-westerse en biculturele artistieke referentiekaders als thema's die samenhangen met de veranderende sociale en culturele interactie van de verschillende bewonersgroepen in Amsterdam verdienen naar de mening van de commissie meer aandacht. De commissie spreekt de verwachting uit dat de gehonoreerde organisaties zich de komende jaren inspannen om op dit terrein een inhaalslag te maken.

Belang voor de stad: verbinding en spreiding

Veel culturele organisaties in de stad concentreren zich met hun activiteiten in de eerste plaats op de stadsdelen Centrum en Zuid. Positieve ontwikkelingen constateert de commissie echter in Noord en Oost, waar een duidelijke groei van culturele evenementen valt te constateren,

bijvoorbeeld door de lokale inspanningen van organisaties als de NDSM-werf en P/////AKT. Aan de randen van de stad, met name in Zuidoost en Nieuw-West, zijn aanvragers minder actief. In die twee stadsdelen zijn nog duidelijke groeimogelijkheden, ook wat betreft het ontwikkelen van locatiespecifieke activiteiten door kunstenplanorganisaties die in andere stadsdelen zijn gevestigd. CBK Zuidoost geeft in zijn plannen aan open te staan om dergelijke verbindingen te leggen.

Het thema samenwerking binnen de keten kwam al eerder ter sprake, maar speelt ook een belangrijke rol als het gaat om mogelijkheden om verbinding en spreiding in de stad te bevorderen. Op het gebied van programmering zoeken de Amsterdamse organisaties elkaar steeds vaker op door bijvoorbeeld gezamenlijke programma-onderdelen te ontwikkelen. De commissie juicht het toe als dit de komende jaren nog meer wordt geïntensiveerd om gezamenlijke reflectie en de uitwisseling van kennis mogelijk te maken en de zichtbaarheid in alle delen van de stad te versterken.

De commissie vindt het verder een positieve ontwikkeling dat ontwikkelorganisaties hun krachten hebben gebundeld in het Platform Ontwikkelorganisaties Amsterdam. De betrokken organisaties lijken vooralsnog echter geen overkoepelende toekomstvisie te hebben geformuleerd voor het platform. De werkzaamheden van het platform betreffen vooral tijdelijke samenwerkingen op projectniveau. Ook zijn er nog mogelijkheden om de slagkracht van de deelnemende organisaties te versterken.

Colofon

Uitgave

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Redactie en samenstelling

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Eindredactie

Lonneke Kok, moretxt.nl

Vormgeving

Piraña grafisch ontwerp, www.pirana.nl

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Postadres

Postbus 1079

1000 BB Amsterdam

Tel: 020 – 520 05 20

Fax: 020 – 520 05 99

www.amsterdamsfondsvoordekunst.nl / www.afk.nl

secretariaat@afk.nl

www.facebook.com/afk020

twitter.com/AFK020

[instagram.com/afk020/](https://www.instagram.com/afk020/)

© Amsterdams Fonds voor de Kunst 2016

Aan de inhoud van deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.